

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet
Postboks 672
8508 NARVIK

Deres ref

Vår ref
24/193-

Dato
27. mai 2025

Svar på spørsmål om kommunenes handlingsplikt for personer med plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap

Innledning

Vi viser til brev 26. mars, hvor IMDi ber departementet om en avklaring av hvordan integreringsloven § 30 skal forstås.

Integreringsloven § 30 regulerer kommunens ansvar for å sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer med rett og plikt, eller kun en plikt, til slik opplæring, og kommunens frist for å gi tilbud om opplæring. Spørsmålet fra IMDi er om personer som kun har plikt til å delta i opplæring i norsk og samfunnskunnskap, selv må ta initiativ overfor kommunen for å begynne i opplæringen. Spørsmålet er videre om kommunens frist for å sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som kun har plikt til slik opplæring, gjelder fra tidspunktet krav om deltakelse er fremsatt.

Rettslig grunnlag

I integreringsloven § 30 første ledd følger at «Kommunen skal treffe vedtak om og sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap til personer som omfattes av § 26 første og tredje ledd, og som er folkeregistrert i kommunen. (...)».

Integreringsloven § 26 tredje ledd viser til § 28, som regulerer målgruppen som kun har plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Kommunens plikt til å sørge for opplæring, gjelder derfor både personer med rett og plikt, og personer kun med plikt til å delta i opplæringen.

I § 30 tredje ledd følger at «Tilbud om opplæring i norsk og samfunnskunnskap skal gis så snart som mulig og senest innen tre måneder etter folkeregistrering i kommunen eller at krav om deltagelse blir fremsatt.»

Bestemmelsen regulerer kommunens frist for å sørge for opplæring i norsk og samfunnskunnskap. Her følger at kommunens plikt gjelder enten fra tidspunktet for folkeregistrering i kommunen eller fra tidspunktet et krav om deltakelse er fremsatt.

Bestemmelsen i integreringsloven § 30 tredje ledd er en videreføring av introduksjonsloven § 18, som det går frem av forarbeidene i Prop.89 L (2019-2020) punkt 10.2.4. Introduksjonsloven § 18 ble endret ved lov 18. desember 2015 nr.108 (LOV-2015-12-18-108). Endringen (kursiv) var at kommunens frist for å gi opplæring skulle gjelde enten fra tidspunktet for folkeregistrering i kommunen *eller fra tidspunktet et krav om deltakelse er fremsatt*. Av forarbeidene til lovendringen (Prop.130 L (2014-2015) punkt 7.1) følger at bestemmelsen skulle forstås slik at personer med kun en plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, selv måtte ta initiativet til opplæringen ved å søke kommunen om å få begynne i opplæringen. Overfor denne gruppen skulle kommunen likevel ha et veiledningsansvar. Ordlyden i introduksjonsloven § 18 er videreført i integreringsloven § 30 tredje ledd.

Departementets vurdering

Som det går frem av gjennomgangen over, er bestemmelsen i integreringsloven § 30 en videreføring av introduksjonsloven § 18. Etter bestemmelsen i introduksjonsloven § 18 hadde kommunen ikke ansvaret for å ta initiativ til å igangsette opplæring i norsk og samfunnskunnskap overfor personer som kun har en plikt til slik opplæring, disse personene måtte selv ta initiativ overfor kommunen til å starte opplæringen. Denne forståelsen skal etter departementets syn legges til grunn for integreringsloven § 30. Overfor personer som kun har plikt til opplæring i norsk og samfunnskunnskap, gjelder kommunens plikt til å gi tilbud om opplæring så snart som mulig og senest innen tre måneder fra tidspunktet krav om deltakelse blir fremsatt. Kommunen har imidlertid et veiledningsansvar overfor gruppen.

Med hilsen

Toril Melander Stene (e.f.)
avdelingsdirektør

Katharina Lindbak
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer